

(DERROCHAR i iv, 43b9-13), demostrant que es tracta més aviat d'un mossarabisme provinent d'una variant *ROKKIA del pre-romà *ROKKA d'on vénen el nostre ROCA i el fr. *roche*, que no pas d'un manlleu d'aquest (com havia dit en el DECH). És veritat que havent de ser degut a un factor mossàrab, sobta la localització de *garrotxa* en els Pirineus o Pre-pirineus orientals, però ja hem vist proves que el mot existí també a la Serralada Ibèrica (des d'on molts mots s'escampen a Aragó fins al Pirineu), i el concepte de mot viatger no és incompatible amb el de terme topogràfic, quan entremig han transcorregut segles. Altrement, i en tot cas, és probable que també en certs llocs i formes, el francesisme *roche* es vagi sumar amb el corrent mossàrab, sobretot en els Pirineus orientals i en l'Alta Itàlia.

Per acabar, no negaré que *garriga* hi hagi ajudat i potsers alguna variant pre-romana del pre-romà celtoide *ġERROKK-*, d'on semblen provenir no sols el tipus cast.-port. *barroco/berruoco* sinó fins i tot, en definitiva, el nostre *roc/ROCA*.

b) El mot *garrotxa*=cast. *garrocha* «banderilla» no té res a veure pel sentit ni per l'origen amb *a*). No degué ser mirat com a mot acceptable o generalment acceptat en la nostra llengua (es nota que no l'accepten Busa-N. 1507 ni CROs o Sanelo, puix que aquests autors seguien el Nebr. cast., que el porta, o el tenien a la vista (i Lab. el dóna com a antiquat). Almenys el verb, però, s'havia usat: «era-m plasent, / pensant-me forro / e tret del corro, / hon m'escorchava / y-m *garrochava* / la carnícera», JRoig (*Spill*, 3182), i *garrochada* 'falconada amb garrotxa' figura en un text de princ. S. xvii (DAg.). Sobre l'etimologia vaig vacillar un poc en el DCEC, si bé a la fi ja em decantava pel costat que ara em sembla segur (II, 692, nota 17). Deu provenir de variants del tipus germànic francès que ha donat GARROT. Notem especialment norm. *varoque* f. «gros bâton à serrer des charges» (FEW xvii, 624a52), *garochier* «garroter» (Wace, S. xii, ib. a45), való i pic. *waroque* «motte ou tas de pierres», fr. ant. *desgarrochier* «fracasser, démolir» (Ss. xi-xiii), «ravager, détériorer» (S. xv), Pays-de-Chaux «tomber d'un lieu élevé, s'écrouler» (ib. b12) etc.

Ja he indicat a GARROT que hi ha variants amb *-rl-* en parlars francesos i també en algun de cast. i cat. Ara bé crec que el val. *galotxa* per al joc de pilota prové també d'una variant de *garotxa*=*garrotxa* 'bastó clavat'. EValor el descrivia «joc de pilota en el qual el *sacar* es fa llançant amb una sola mà per la vora d'una *parxa*» (c. 1950); pot haver-hi influència de GALOTXA 'esclop' (que hauria ajudat al canvi de *-r-* o *-rl-* en *-l-*), però no crec que hàgim de pensar que etimològicament s'identifiqui amb aquest mot (a desgrat de la *chistera*, que usen els *pelotaris* bascos), sinó en les perxes clavades a la paret, en el joc valencià; Giner i March (c. 1955) pron. *galòtxa* parlant de «La Ribera i València», i més particularment Albaida i l'Aljor<f>: «jo sempre he vist una corda que es col·loca al mig del carrer, de paret a paret, a una alçada de tres o quatre metres: la pilota ha de passar per damunt de la corda:

si passa per davall o toca la corda és *falta*; --- abans de la corda es posaria una perxa clavada a la part, ço és una *galotxa* ---, car la corda requereix un altre pany de paret i això no sempre és possible».

DERIV.: *Garrotxa*, *garrotxada* (supra).

¹ No se sap si *AlcM* en tornar-ho a donar, atribuïnt-ho també a l'Alt-Emp., n'havia obtingut confirmació vàlida. Jo no he sentit en ma vida tal cosa (no me n'han pas mancat ocasions).—² Cf. el való *warloké*, *-kià*, «gros bâton noueux», *warloquer* «lancer un bâton pour abattre des fruits» (Liège, Huy); su-fr. *avorlatsi* «faire tomber les fruits d'un arbre» (Monthey), d'on el postverbal (*v*)*warlé* (ib. i Vionnaz); sembla que tot sigui resultat d'una metàtesi d'un verb **waroqueler* derivat de *waroquer*, *ga-*, com suggereix Haust o Wartburg (FEW xvii, 624b2ss.), més aviat que en la forma complicada que indiquen en el GPSR II, 164, i dóna com a «evident» Wartburg (notes 4 i 10).—³ La variant bearn. *garrén* 'rocher abrupt' pot ser deguda a encreuament amb el sinònim *pen*, *pena*, gc. i cat., variants muntanyenques de PENYA. Rohlf's assenyalava també *karik* a Batmala (RLiR vi, 156) i *garro* a Arrens (Gc., § 339), que seran variants per «canvi de sufix», contaminació de sinònim o derivació regressiva, més aviat que descendents directes d'un pre-romà *CARRA.

Garrova, *garrover*, *garrovera*, *garroveral*, *garroví*, V. *garroja* *Garrufa*, V. *magarrufa* +*Gàrrul*, *garrulador*, *garrular*, *garrulitat*, V. *garlar* *Garrulla*, mala grafia de *garrolla* (GARRIC) *Garrulla* 'pinya', *garrollada*, V. *garulla* (cf. nota *garric*) *Garrumba*, *gar-rumbeu*, V. *gorbeu* (CORB 'curvat') *Garrupa*, sembla variant de *grupa*=*gropa* *Garrut*, V. *garra* *Garruta*, encreuament dels sinònims *garrufa* i *gorrita* (BORRA), cf. *burilla*

GARRUTXA, 'corriola', pres del castellà (DCEC i DECH CARRUCHA). □ 1.ª doc.: Lab. 1839.

GARSA, ocell del gènere *Pica*: mot propi del català i d'algun parlar occità, d'origen incert, però en tot cas independent de l'alt i b-al. ant. *aga(l)stra*, accentuat a la inicial (avui al. *elster*) i del cast. *garza* 'agró', gènere *Ardea* (abans *garça*, que també va usar-se algun cop en català), el qual és també d'origen incert, i probablement també pre-romà, però sense relació amb l'etimologia del nostre; el cat. *garsa* sembla venir d'un mot pre-romà indoeuropeu *KARKĪA (segurament sorotàptic), germà del scr. *çarikā*, lit. *šarka*, pruss. ant. *sarke*, eslau comú *sraka* (rus *sorōka*, sbcr. *srāka*, txec *straka*), tots ells noms de la garsa (*Pica*); el cast. *garza*, en canvi, sembla ser d'origen cèltic (d'un *KARKĪA, parent del britònic *kerc'heiz*, *corcid* etc., que designen l'agró i pertanyen a un grup de mots indoeuropeus de formació onomatopeica); és encara més incerta l'etimologia de l'oc. dial. *agasso*, fr. dial. *agace*, i al. ant. *agazza* (variant rara de *agalstra*, que avui no ha deixat més que algun rastre espars i discutible cap a Alsàcia